

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

v 1. ročníku	–	9 hodin týdně
ve 2. ročníku	–	10 hodin týdně
ve 3. ročníku	–	8 hodin týdně
ve 4. ročníku	–	8 hodin týdně
v 5. ročníku	–	7 hodin týdně

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cílové zaměření

Vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Klíčové kompetence oboru

Kompetence k učení

- učitel vytváří pozitivní učební atmosféru a vhodně motivuje žáky k další práci
- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtenářských dovedností
- žáci jsou aktivně zapojováni do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů a zdůvodní své závěry
- žáci konzultují postupy řešení se spolužáky
- učitel umožňuje žákům vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- žáci se souvisle a kultivovaně vyjadřují v písemném i ústním projevu
- žáci naslouchají promluvám ostatních, rozumí jim a umí vhodně reagovat
- žáci umí prezentovat svůj názor

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině, spolupracují na řešení problémů
- žáci prezentují své myšlenky a respektují názory druhých
- učitel podporuje u žáků vznik pozitivní představy o sobě samém a zdravé sebedůvěry

Kompetence občanské

- učitel vytváří pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí
- žáci dávají přednost řešení neshod dohodou před fyzickým násilím

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k plánování a organizování učení
- učitel požaduje dodržování dohodnutých pravidel, termínů a postupů
- učitel hledá nejvhodnější metody výuky ve vztahu k danému tématu

Kompetence digitální

- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů
- vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- podporujeme žáky v získávání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdělení výsledků samostatné nebo společné práce
- motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu
- umožňuje žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět - Český jazyk a literatura

Ročník: 1.

Výstup	Učivo	Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zná jednotlivá písmena malé a velké abecedy, tiskací i psací - umí jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst, vyslovit a napsat - plynule spojuje slabiky, slova a věty - hlasitě čte se správnou intonací a výslovností délky hlásek - rozumí přečtenému sdělení a zvládne jej opakovat - orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti - dodržuje základní hygienické návyky při psaní, sezení, držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon, hygiena zraku - umí napsat psací písmena velké a malé abecedy - umí napsat slabiku, slova a jednoduché věty - zvládne opisovat podle předlohy, prepisovat text z tiskacího na psací - zvládne opisovat podle předlohy - dokáže psát podle diktátu i autodiktátu - dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu - umí se srozumitelně a spisovně vyjadřovat - zvládne formulovat krátké zprávy, vyjádřit svoji zkušenost - umí dramatizovat jednoduchý text - dokáže vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy - umí recitovat kratší básnický text - naučí se z paměti básničku (min. 4 verše) - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem - před zahájením práce s digitálními technologiemi si připraví své pracovní místo s pomocí učitele - správně drží tělo při práci s digitálními technologiemi - po dokončení práce s digitálními technologiemi provede relaxační protahovací cviky pod vedením učitele 	<p>písmeno a hláska</p> <p>čtení</p> <p>psaní</p> <p>vyjadřovací schopnosti</p> <p>interaktivní řečové dovednosti</p> <p>písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi</p>	<p>Vv –ilustrace textu</p> <p>PČ – výroba pomůcek pro dramatizaci textu</p> <p>MDV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení -kriticky přistupovat k médiím a vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku</p>	<p>Sluchová analýza a syntéza, rozhovor, manipulace s písmeny a slabikami, zapojování všech smyslů, skupinová práce</p> <p>Pomůcky - tabule, magnetická tabule, nástěnné tabule, obrazy a obrázky, kartičky se slabikami a se slovy, obrázková abeceda, krychle s písmeny</p>